

Analýza publikační činnosti v psychologických vědách za r. 1983

V r. 1983 bylo vydáno celkem 57 titulů, a to jak prací původních tak přeložených. Do tohoto počtu zahrnujeme monografie, vysokoškolské učebnice, sborníky monografického charakteru a vybraná závažná skripta. Nezahrnujeme sem většinu skript, účelové publikace a sborníky z konferencí. Z uvedeného počtu vyšlo v češtině 29 titulů, ve slovenštině 28 titulů. To je značný počet, zejména srovnáme-li 57 titulů za r. 1983 s celkem 94 tituly za celých předcházejících pět let.

Základní psychologické obory jsou pokryty následujícím způsobem: v obecné psychologii vyšlo nejvíce titulů - v češtině 10, ve slovenštině 8. Dále následuje klinická a lékařská psychologie - ve slovenštině 8, v češtině 6 titulů. Pedagogická psychologie je zastoupena 4 českými a 3 slovenskými tituly, vývojová psychologie 4 českými a 2 slovenskými, psychologie práce 5 slovenskými, psychologie sportu 4 českými, sociální psychologie 2 slovenskými a 1 českým. Další psychologické obory zastoupeny nejsou.

Při obsahovém rozboru se ukazuje oproti předcházejícímu období výraznější zastoupení obecné psychologie a psychologie osobnosti. To je důležitý pozitivní moment, i když stále ještě není v těchto oblastech dost takových prací, které by se výrazně vyrovnávaly s touto problematikou na mezinárodní úrovni. Protože však v publikovaných pracích je velké bohatství myšlenek, materiálu a úsilí využívat metodologické principy dialektického a historického materialismu jakož i výsledků psychologie sovětské a dalších socialistických zemí, lze předpokládat v těchto oblastech další významná díla v budoucnu. Další důležitý pozitivní rys je trvalá orientace psychologické literatury na pomoc společenské praxi. Platí to o většině původních i přeložených titulů. S tím souvisí pozitivní přibývání nových učebnic. Začínají se nově objevovat práce interdisciplinární za výrazné účasti psychologů, i když je jich stále málo. Na druhé straně málo nebo vůbec nejsou zastoupeny práce týkající se psychologických aspektů širších společenských procesů. Interdisciplinární přístup se tu jeví

jako důležitá cesta k odstranění tohoto nedostatku. Stále trvají následující nedostatky: nerovnoměrné pokrytí jednotlivých oblastí psychologických věd, nevycházejí tituly encyklopedického a slovníkového charakteru, jakož i práce mezinárodních kolektivů. Stále jen menší část prací vznikla jako výsledek řešení státních a rezortních plánů výzkumu.

Podíl jednotlivých nakladatelství na ediční činnosti v oblasti psychologických věd je následující: SPN Bratislava 13 titulů, SPN Praha 9, Avicenum 6, Academia 5, Smena 4, Psychodiagnostika 4, Univerzita Karlova 4, Práce 2, Pravda 2, po jednom titulu Obzor, Svoboda, Olympia, Osveta, Veda, Univerzita J.E.Purkyně. Jak plyne z těchto údajů a zároveň ze srovnání s předešlým obdobím, obě pedagogická nakladatelství systematicky zajišťují většinu psychologických titulů. Relativně významným přínosem s ohledem na další úkoly je publikační činnost Avicena, Psychodiagnostiky a - zejména v oblasti popularizující literatury - Smeny. U ostatních uvedených i neuvedených nakladatelství jsou ještě značné rezervy, jejich využití závisí ovšem na dodání kvalitních rukopisů.

Pokud jde o překlady, je velký nepoměr mezi slovenskými a českými tituly. Ve slovenštině vyšlo 13 přeložených titulů, v češtině pouze 2. Pokud jde o zastoupení jednotlivých jazykových oblastí, bylo přeloženo 9 titulů z ruštiny, 2 z němčiny, po jednom z maďarštiny, polštiny, bulharštiny a francouzštiny. Počet překladů by zřejmě bylo možno uvážlivě zvětšit, a to především o fundamentální soudobá díla mnohostranného využití a v originále těžko dostupná.

Celkově lze ediční činnost v oblasti psychologických věd za rok 1983 hodnotit kladně. Je tu podstatné zvýšení počtu vydaných titulů, řada titulů vyšla ve dvou i více vydáních, což svědčí o stabilizovaném zájmu veřejnosti o psychologickou literaturu. Tím jsou vytvořeny dobré předpoklady pro další zvyšování ideově teoretické, odborné a společenskopřínosné úrovně nových psychologických prací, kde by výrazněji než dosud měly být zastoupeny

výsledky řešení plánovaných úkolů publikované ve vědeckých nakladatelstvích. Ze zájmu veřejnosti i celého spektra našich nakladatelství o psychologickou literaturu plyne zároveň důležité poučení pro vědecké publikace ve vědeckých nakladatelstvích, že přístupnost a zajímavost výkladu je důležitou cestou k uplatnění vědecké hodnoty vědeckých publikací v oboru psychologie.

Prof.dr. J. Janoušek, CSc.
předseda
ediční komise V K P P

Příloha: Seznam publikací z psychologických věd v ČSSR za r.1983

Seznam publikací z psychologických věd v ČSSR za r. 1983

- BAGDY, E. : Rodinná socializácia a poruchy osobnosti. Překlad z maďarštiny. SPN Bratislava 1983
- BALCAR, K. : Úvod do studia psychologie osobnosti. SPN Praha 1983, 232 str.
- BARTKO, D. : Moderná psychohygiena. 5. vyd. Obzor 1983
- BEREGOVOJ, G.T. a kol.: Experimentálne psychologické výskumy v letectve a kosmonautike. Překlad z ruštiny. Psychodiagnostika 1983, 295 str.
- BOROŠ, J. : Psychológia pre mladých. Smena 1983, 254 str.
- BOROŠ, J. : Základy psychológie. 2. přeprac. vyd. SPN Bratislava 1982
- BUBELÍNI, J. : Štrnástroční v spoločnosti. Smena 1983, 172 str.
- CZAKO, M., SEEMANOVÁ, M., BRATSKÁ, M.: Kapitoly zo všeobecnej psychológie. SPN Bratislava 1982
- ČÁP, J. : Psychologie pro učitele. 2. vyd. SPN Praha 1983, 384 str.
- DANIEL, J. : Psychická záťaž v pracovných a terénnych podmienkach. Veda 1983
- DOLEJŠÍ, M. : K otázkám psychologie mentální retardace. 3. uprav. a dopl.vyd. Avicenum 1983, 224 str.
- DRNKOVÁ, Z., SYLLABOVÁ, R. : Záhada leváctví a praváctví. Avicenum 1983, 116 str.
- ELKONIN, D.B.: Psychológia hry. Překlad z ruštiny. SPN Bratislava 1983, 340 str.
- HELUS, Z. : Pojetí žáka a perspektivy osobnosti. SPN Praha 1982
- CHALUPA, B.: Metody experimentální psychologie. Skriptum. SPN Praha 1983
- CHRZANOWSKA, D.: Rané detstvo. Překlad z polštiny. SPN Bratislava 1983, 112 str.
- KAČÁNI, V.: Osobnosť žiaka vo výchovno-vzdelávacom procese. SPN Bratislava 1983, 156 str.
- KODÝM, M. a kol.: Psychologie tělesné výchovy. Skriptum. UK 1982.
- KOLLÁRIK, T. : Človek v socialnom systéme práce. Práca 1983, 272 str.
- KONDÁŠ, O. : Zjakavosť. SPN Bratislava 1983, 208 str.
- KOVÁLIKOVÁ, V. : Sociálna psychológia pre stredné školy. SPN Bratislava 1983, 2. vyd., 68 str.
- KRATOCHVÍL, S. : Skupinová psychoterapie neuróz. II. Avicenum 1983, 203 str.
- KULKA, J. : Sociální psychologie pro učitele. SPN Praha 1983.
- LANGMEIER, J.: Vývojová psychologie pro dětské lékaře, Avicenum 1984.

- LEVI, V. : Umenie byť iným. Smena 1983, 192 str.
- LINHART, J. : Človek, svet, vedomí. Díl I. - II. SPN Praha 1982. Skriptum.
- LINHART, J. : Odras, tvorivosť a ideologie. Academia, Rozpravy ČSAV 1983, 74 str.
- LINHART, J. : Vývoj vedomí človeka a spoločnosť. Academia 1983
- LOMOV, B.F., DUŠKOV, B.A. a kol.: Základy inženiárskej psychologie. Příklad z ruštiny. SPN Bratislava 1983, 328 str.
- LURIJA, A.R.: Základy neuropsychologie. SPN Bratislava 1983. Příklad z ruštiny.
- MATULAY, K. : Mentálna retardácia. Vybrané kapitoly. Osveta 1982
- MERLIN, S.V. a kol.: Náčrt teórie temperamentu. Příklad z ruštiny. SPN Bratislava 1983
- MÍČEK, L.: Duševní hygiena. SPN Praha 1983
- MIKŠÍK, O. : Úvod do psychologické metodologie. Díl 1. Obecné metodologické přístupy. Skriptum. UK 1982
- NAGORNYJ, V.E.: Gymnastika pro mozek. Příklad z ruštiny. Avicenum 1982, 112 str.
- NOVÁK, Z., PSTRUŽINOVÁ, J.: Verbální složka intelektové schopnosti žáků. Academia 1982.
- PARDEL, T.: Psychologie. Psychodiagnostika 1982, 490 str.
- PARDEL, T., ŠÍMA, R.: Osobnost' a její rozvoj v socialistické společnosti. Pravda 1983, 264 str.
- PERLAKI, I.: Zvyšovanie efektívnosti pracovných kolektívov socialistických organizácií. Práca 1983, 304 str.
- PLATONOV, K.K. a kol.: Kolektív osobnost'. Příklad z ruštiny. SPN Bratislava 1983, 312 str.
- PŘÍHODA, V.: Ontogeneze lidské psychiky. Díl II. Vývoj člověka od patnácti do třiceti let. 3. vyd. SPN Praha 1983 232 str.
- RADILOVÁ, J.: Reverzibilní obrazce. Academia Studie ČSAV 1983, 100 str.
- ŘÍČAN, P.: Psychologie osobnosti. Psychodiagnostika 1983. 4. uprav. a dopl. vyd. 193 str.
- SBORNÍK PRACÍ FF Brněnské univerzity, řada ped. psych. I 17, 1982, 162 str.
- SEEFELDT, D.: Nebojte se stresu. Smena 1983. Příklad z němčiny.
- SEVEROVÁ, M.: Hry v raném dětství. Academia 1983, 212 str.
- STANČÁK, A. : Klinická psychodiagnostika. Psychodiagnostika 1982, 404 str.
- SYŘIŠŤOVÁ, E.: Skupinová psychoterapie psychóz. Skriptum. UK 1982
- ŠEJKOV, N.: Mozek zkoumá mozek. Příklad z bulharštiny. Svoboda 1983 176 str.

- TIGRANOVÁ, L.J.: Rozumový vývin nedoslýchavých dětí. Překlad z ruštiny. SPN Bratislava 1983, 112 str.
- TŘESHLAVOVÁ, Z. a kol.: Lehká mozková dysfunkce v dětském věku. Avicenum 1983, 200 str.
- VANĚK, M. : Psychologie sportu. SPN Praha 1983
- VANĚK, M. a kol.: Psychologie sportu. Olympia 1983
- VANĚK, M., HOŠEK, V., MAN, F.: Formování výkonové motivace. UK 1982
- WALLON, H.: Od činu k myšlení. Překlad z francouzštiny. Pravda 1983 256 str.
- WEIGLOVÁ, I.: Porovnávání, usporřádování, přiřadování. SPN Bratislava 1982, překlad z němčiny. 254 str.
- WOLF, J. a kol.: Umění žít a stárnout. Svoboda 1982, 368 str.